

[Fuglsang.]

at drivkraften hos de private importører hverken er omsorg for den enkelte forbruger eller for samfundsøkonomien. De er i al deres enkelthed et bevis for, hvor nødvendigt det er i en vanskelig situation at have kontrol med vor udenrigshandel.

Med hensyn til toldspørgsmålet erkender vi nødvendigheden af gennem toldforhøjelser at give dansk industri bedre muligheder i de første år, men toldforhøjelser har som bekendt, og som det også har været nævnt her i dag, også en anden side, som set fra et arbejder- og forbrugersynspunkt må gøre dem betænkelige. Et er nemlig vor naturlige interesse i at gøre alt, som kan gøres, for at opretholde beskæftigelsen. Et andet er, at vi ikke kan være interesseret i en række prisstigninger, som faktisk medvirker til at forringe arbejdernes realløn. Det er i forvejen sådan, at arbejdslønnen her i Danmark er steget mindre end i de fleste af de lande, som vi skal konkurrere med, og regeringen har, som det er kendt, sit ansvar herfor gennem sine forskellige indgreb: forringelse af pristalsordningen o. s. v., hvorimod regeringen ikke har fulgt den samme konsekvente linje, når det drejede sig om priser — jeg har lov til at sige tværtimod. Danmark står på dette område meget tilbage for, hvad man har gjort i Sverige, og endnu mere udpræget står vi tilbage for Norge, hvor man har ganske anderledes muligheder for kontrol med priser og avancer. Jeg savner i disse år, hvor man ellers påberåber sig den nordiske tanke temmelig stærkt, ethvert udtryk for, at man på dette område fra dansk side vil søge at følge eksemplet fra vore nordiske broderlande op.

Når man taler om prisniveau og den slags ting, er den diskontoforhøjelse, som er kommet netop nu på tærsklen til Frihandels-sammenslutningen, for mig at se alarmerende, også under hensyn til storkapitalens vilje til denne gang igen at klare sig på arbejdernes bekostning. Man lægger ikke skjul på, hvad det er man tilstræber: mindre aktivitet, mindre forbrug, mindre beskæftigelse, og så bliver den naturlige følge et højere prisniveau. I samme forbindelse: gennem alle drøftelser om frihandelsområdet og dets virkninger går som en rød tråd betydningen af at sikre dansk produktions konkurrenceevne. Det er det, som er

den alvorlige baggrund for de toldændringer, vi behandler i dag; men når talen er om dansk produktions konkurrenceevne, ved vi da også, at renteniveauet spiller sin store rolle, og i den henseende vil diskonto-forhøjelsen absolut ikke lette de mindre virksomheders såkaldte tilpasningsvanskeligheder.

Der er videre heller ingen tvivl om, at hjemlige producenter vil benytte højere toldsatser på en række forbrugsvarer til at forhøje deres hjemmemarkedspriser og derved gennem toldforhøjelserne sikre sig selv en større fortjeneste. Jeg ved godt, at man undertiden påberåber sig, at det hele kun er en overgang, for i løbet af de 10 år vil tolden falde helt bort. Det er selvfølgelig på sin måde rigtigt, men det giver absolut ingen garanti for et kommende prisfald. De fleste er vistnok klar over, at Frihandels-sammenslutningen i sig selv tværtimod giver grundlag for en række monopoldannelser i national som i international målestok. Bare i går kunne vi i pressen læse meddelelser om store udvidelser af aktiekapitaler: Københavns Handelsbank fra 80 til 100 mill. kr. og ØK fra 50 til 75 mill. kr. Begge disse mægtige kapitaludvidelser må foruden at være vidnesbyrd om, at tiderne for de store selskaber ikke kan være så helt dårlige endda, også være udtryk for, at de store så at sige forbereder sig på markedspanernes betingelser, samtidig med at man herigennem ser de første skridt henimod den kapitalkoncentration, som ubetinget vil komme. Kapitalkoncentration og monopoler fører i dag erfaringsmæssigt ikke til prisfald, men har bl. a. til hensigt at holde priserne oppe. Alt dette stiller regering og folketing over for et ansvar med hensyn til priser og avancer under de nye forhold, som nu indledes.

Mit partis positive holdning såvel til toldlovgivningen som til valutaloggivningen vil være afhængig af regeringens stilling til disse spørgsmål. Vi erkender det betimelige i visse toldmæssige foranstaltninger, først og fremmest af hensyn til beskæftigelsen, men det kan ikke være ret og rimeligt, at de altid skal gennemføres på en sådan måde, at de små kommer til at betale, for at andres rigdom kan øges, og derfor vil vi i forbindelse med disse lovforslag og som forudsætning for vor stilling til dem tillade